

vant til at kalde dem, Reserveofficerer. I saa Henseende gaar Lovforslaget tilbage til 1867. Men jeg tror, at skal man bedømme den Maade, hvorpaa Institutionen har virket, og udtrage de rette Erfaringer om, hvad der er passeret, bør man gaa noget længere tilbage, og da navnlig til denne Institutions første Begyndelse. Den begyndte med den kongelige Resolution af 29de September 1860, bekendtgjort ved Rundgjørelse for Hæren af 3die Oktober samme Aar. Meningen var, at man vilde søge ad denne Vej med ringe Besøftning for Statskassen at tilveiebringe tilstrækkelige Befalingsmænd for Hæren. De Fordele, som bleve stillede de Mænd i Udsigt, som vilde træde ind i denne Stilling, angives i Lovforslagets Motiver saaledes, at de erhvervede Udsigt til en fortrinlig Afgang til visse Embeder og Udbetaling af Orlovspenge ved Hjemsendelsen, og disse Fordele bleve ogsaa udtalte i Bekendtgjørelsen. Imidlertid er det ikke disse fjernliggende Udsigter, der have virket, men et andet Motiv, der er blevet fremdraget af flere ærede Tælere. Der er med fuldkommen Føie gjort opmærksom paa, at det Byrdefulde ved Værnepligten ikke saa meget er den egentlige Tjenestetid ved den første Uddannelse som Muligheden af de fortsatte Indkaldelser idet man kan være saaledes indrettet, at man ikke uden store Opoffrelser kan forlade den Virksomhed, hvori man befinder sig, og dog skal man følge den Befaling, der udgaar til Gn. Dette er derfor efter min Opfattelse den Betragtning, der i særdeleshed maa have været opfordrende for de unge Mænd, som indtraadte i denne Stilling, og den findes omtalt i den nævnte Rundgjørelses § 6. Først angiver Rundgjørelsen, hvad de Paagjældende have at underkaste sig, hvilken Skole de have at gennemgaa, og hvilken Uddannelse de have at tilegne sig, og derefter fortsættes i § 6 saaledes: „Under ordinære Forhold vilde de blive permitterede efter Udløbet af de otte Maanedes og dernæst i Løbet af deres Værnepligtstid eller paatagne Tjenestetid i Reglen kun blive indkaldte til to Efteraarssøvelser.“ Det er altsaa det, der den Gang blev stillet i Udsigt, nemlig at disse Befalingsmænd, efter at have tilegnet sig den fornødne Uddannelse, under ordinære Forhold skulde blive permitterede efter otte Maanedes Forløb og dernæst i Løbet af deres Værnepligtstid i Reglen kun blive indkaldte til to Efteraarssøvelser. Nu maa det vistnok erkendes, at disse Udtryk ere noget elastiske, men jeg tror dog, at man, naar man tager naturligt paa dem, ikke let vil kunne forstaa disse ordinære Forhold anderledes end som Fredsforhold, i alt Fald med Undtagelse af saadanne Fredsforhold, hvor Situationen er saa spændt, at den maa siges at nærme sig til Krigsforhold, og ligeledes tror jeg, at naar det hedder, at de i Reglen kun skulde indkaldes til to Efteraarssøvelser, saa er det vel ikke ubeluf-

ket, at Tjenesten kan blive noget mere byrdefuld, men det maatte i alt Fald være en Tjeneste, der nærmede sig til de to Efteraarssøvelser, som omtales i Rundgjørelsen af 1860. Men nu har Forholdet i Virkeligheden været det, at disse Befalingsmænd efter at have gennemgaaet den Uddannelse, som fordredes af dem, efter at have gjort Tjeneste i otte Maanedes, efter at have været indkaldte før Krigen til de befalede Øvelser, efter at have gjort Felttoget med, med korte Mellemrum siden den Tid ere blevene indkaldte ikke blot i de otte Aar, i hvilke de efter Loven skulde tjene i Linien, men endogaa efter at de i Lovgivningens Medfør ere gaaede over i Forsærkningen, og nu skal jeg tillade mig at mene, at selv om man vil gaa meget langt med at betragte disse Udtryk som elastiske, saa ere de dog ved denne Leilighed blevene benyttede paa en saadan Maade, at det ikke kan være Andet, end at den Fortolkning, som Krigsbestyrelsen faktisk har bragt i Anvendelse af § 6 i Rundgjørelsen om Reserveofficerers Uddannelse, har været en saadan, der i fortrinlig Grad har været skiftet til at afholde Folk fra at overtage Stillingen som værnepligtig Befalingsmand, og jeg tror, man tør sige, at naar man er kommen til det Punkt, at Krigsbestyrelsen nu mener, at den hele Institution bør og maa opgives, fordi det erfaringsmæssigt har vist sig, at man ikke kan faae den Tilgang af værnepligtige Befalingsmænd, som er paaregnet, saa høfster Krigsbestyrelsen i den Henseende, hvad den har faaet. Jeg skal derpaa gaa over til en almindeligere Bemærkning, og det er den, at medens det maa anses for at være aldeles i sin Orden, at den, som har gjort det til sin Livsstilling at henhøre til Hæren, maa gaa ind under den for Embedsmænd almindelig gjældende Regel at være underkastet administrativ Bestemmelse og administrativ Afgjørelse, saa kan jeg ikke se, at det Samme skulde være nødvendigt eller endogaa naturligt med Hensyn til det værnepligtige Mandskab. Der er Forholdet jo et saadant, at hvor der er Spørgsmaal om, hvorvidt Værnepligt paahviler en Person, hører det under Domstolens Afgjørelse; det hører under Sessionens Kjendelse og staaer under Appel til Højesteret. Naar derimod den paagjældende Person er indtraadt i sin Stilling i Hæren, saa ophører denne Garanti, saa er han kun under administrativ Afgjørelse. Dette kan naturligvis ikke være anderledes i Krigstid. Dette skal heller ikke paa den Maade forandres, at det nogeninde kunde tillades den Værnepligtige, selv om han anser sig for urigtigt behandlet ved den Maade, hvorpaa han fremdeles holdes til Tjeneste, ved noget som helst Skridt fra sin Side at bevirke en Forandring i Krigsbestyrelsens Beslutning om at holde ham til Tjeneste. Men naar han forpligtes til foreløbig at underkaste sig den militære Dyrigheds Befaling i saa Henseende, saa